

"We are making progress but very slowly."

Upphov: WEF

Reell jämställdhet finns inte i det mest jämställda av länder

2013-11-08 | Helle Lyrstrand Larssen

EKONOMI Nyligen släpptes årets rapport från World Economic Forum där jämställdheten i världen mäts. Island trumpetades återigen ut som världens mest jämställda land. Men är den här typen av mätningar bara av godo eller kan de riskera att skapa falska självbilder? Feministiskt Perspektiv tar tempen på frågan.

Varje år publiceras en mängd rapporter som på olika sätt mäter jämställdheten och kvinnors villkor i världen. Rapporterna används inte sällan i media för att annonsera ut vilket land som är världens mest jämställda i år.

Feministiskt Perspektiv har frågat två aktörer inom jämställdhetsområdet; **Carolina Wennerholm** som är jämställdhetsspecialist på Sida och **Mikael Gustafsson** (V) som är ordförande i jämställdhetsutskottet på Europaparlamentet om och hur de använder sig av jämställdhetsmätningar. Båda två ser såväl fördelar som risker med jämställdhetsmätningar. En tydlig fördel är att mätningarna ger synlighet åt frågan och skapar debatt och att statistik är användbart som argument.

– Det viktiga med dessa är ju att de kan starta en diskussion. Personligen behöver jag ju inte läsa dessa index för att begripa att vi lever i ett patriarkat. Det ser jag ändå, när jag tittar mig omkring i världen. Men de kan ge mig styrka när jag argumenterar med människor som inte är lika övertygade som jag. Visst finns det människor som då ifrågasätter indexet, källorna och metoderna. Men även om man gör det så väcks frågan om jämställdhet mellan könen, säger Mikael Gustafsson.

Även Carolina Wennerholm använder mätningarna framförallt som underlag för argument.

– De fyller en viktig funktion och det är viktigt att de finns, de ger jämställdhet och kvinnors villkor synlighet. Vi använder dem när det är strategiskt bra, för att lyfta fram en särskild vinkel.

Viktigt med bred analys

Wennerholm tycker överlag att det är bra med ett statistiskt underlag i form av mätningar som dessa. Många beslutsfattare fattar inte beslut om de inte har statistiskt underlag, menar hon.

Båda två betonar dock vikten av att inte betrakta mätningarna som sanningar, utan att handskas med materialet med försiktighet.

– Det är viktigt att man använder mätningarna klokt och nyanserat. Vi ser dem inte som en sanning. Men om ett land har hoppat upp två pinnhåll på

en lista så betyder det ju någonting, även om det inte säger allt. Man ska gärna använda sig av flera mätningar och koppla dem till en bredare analys. Det är viktigt att använda sig av olika källor, säger Wennerholm.

Mikael Gustafsson håller med om att man ska akta sig för att betrakta dessa indikatorer som sanningar, utan hantera dem med försiktighet och i ett större perspektiv. Han tar World Economic Forums mätning som exempel, som visar att Island ligger i topp i listan, i år igen.

– Då får man intryck av att Island har infört jämställdhet. Och så är det ju inte, och därmed kan det bli problem, säger han.

Varje mätning en pusselbit

Generellt sett så har Carolina Wennerholm störst förtroende för Världsbankens statistik. Hon menar att de lägger mycket arbete på underlaget.

– När de väl presenterar en siffra så har jag stort förtroende för det.

Världsbankens mätning [Women, business and the law](#) inkluderar 143 länder i sin rapport. Bara 15 av dessa 143 länder har lagstiftning som inte är diskriminerande, enligt mätningens index. Ett av dessa länder är Spanien.

– Men det vet vi ju att kvinnor i Spanien har jättetuffa villkor. Så det är ytterligare ett exempel på hur lite man kan få veta om ett land genom enda mätning, säger Wennerholm.

Därför vill hon slänga ett öga på flera olika mätningar, eftersom de presenterar olika typer av underlag. Hon använder sig ofta av FN:s mätning [UNDP Gender Development Index](#), inte minst för att göra breda analyser av ett land.

Dessutom får hon en annan pusselbit från mätningen från World Economic Forum, eftersom den lyfter in andra parametrar; till exempel näringslivet som är en viktig arena och som lyfter in makt- och resursfrågor.

Index bättre än topplista

Mikael Gustafsson å sin sida föredrar EU:s mätning från EIGE – Det europeiska jämställdhetsinstitutet; [Gender equality index](#), som släpptes i juni för första gången. Den mätningen utgår från ett index på 100 som innebär reell jämställdhet. Enligt mätningen ligger Europas snitt på 54 procent. Sverige ligger i topp med 74,3 procent, tätt följt av Danmark och Finland. Gustafsson ser fler fördelar med den här mätningen.

– Den berättar för mig att Sverige har en jämställdhet på 74 procent och alltså 26 procent kvar till jämställdhet. Det säger mig mycket mer än själva rankingen om vilket land som ligger högst, eftersom man felaktigt kan få intrycket att det innebär reell jämställdhet.

Man måste också förhålla sig till att alla dessa olika mätningar visar olika resultat, menar Gustafsson. Tyskland till exempel, ligger högt upp på World Economic Forums mätning, på 14:e plats. Men i EIGE:s mätning ligger Tyskland sämre – med 51,6 procent, alltså under EU-snittet.

– Här tycker jag också att EIGE har ett bättre mätinstrument. Här tar man också hänsyn till strukturell diskriminering som till exempel obetalt arbete, vilket slår mot Tysklands resultat och ger en annan bild av läget av jämställdheten i landet.

Finns det någon risk att den här typen av undersökningar döljer problem, eller skapar falska självbilder?

– Ja absolut, säger Wennerholm. När jag är ute och reser i utvecklingsländer möter jag ofta påståendet att det är så fantastiskt i Sverige, ofta baserat på just den här typen av mätningar. Och det är ju riktigt i någon mån. Samtidigt som det fortfarande finns stora utmaningar här, inte minst det utbredda våldet mot kvinnor, det är också något som inte syns i dessa mätningar.

Kommentarer

Den här artikeln saknar kommentarer. Bli först med att lämna en!

BEKLA
BILDEN Å
TILLGÄ
ÄNN

En kvinna vars a
lika högt som en

F! Vi vill in
Stöd vårt

**ANNONS
FEMINIS
PERSPE**

Du når mellan
30 000–40 000
besökare var
med intresse
feminism, ge
samhällsfrågor

Läs r